LAILA MEDINA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. május 12. [1]

C-250/21. sz. ügy

Szef Krajowej Administracji Skarbowej
kontra
O. Fundusz lnwestycyjny Zamknięty reprezentowany przez O S.A.

(a Naczelny Sąd Administracyjny [legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Hozzáadottérték-adó (héa) – 2006/112/EK irányelv – A 2. cikk (1) bekezdésének c) pontja – Az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatások adóztatása – A nyújtott szolgáltatás és az adóalany által kapott ellenérték közötti közvetlen kapcsolat – A 135. cikk (1) bekezdésének b) pontja – A »hitelnyújtás« adómentessége – Szintetikus értékpapírosítás – Szintetikus értékpapírosítási szerződés”

1. A jelen ügyben a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország) arra vár választ a Bíróságtól, hogy hozzáadottérték-adó (héa) szempontjából hogyan kell kezelni az olyan ügyletet, amelyet szintetikus értékpapírosítási szerződés keretében hajtanak végre.

2. Vázlatosan összefoglalva, az alapügyben szóban forgó adóalany által előirányzott szintetikus értékpapírosítási szerződés szerint az „A” befektetési alap a szóban forgó szerződés megkötésekor előleget fizet a „B” bank részére. E kifizetés ellenében a „B” bank (a továbbiakban: értékpapírosítást kezdeményező) – amely kölcsönt nyújtott „C” részére (a továbbiakban: főadós) – vállalja, hogy kifizeti az „A” befektetési alap (a továbbiakban: szintetikus értékpapírosító) részére az értékpapírosítást kezdeményező által a főadóssal kötött eredeti kölcsönszerződés alapján szerzett bevételt. Miközben a cash flow és a kockázat kikerül az értékpapírosítást kezdeményező mérlegéből, és átkerül a jelen ügyben érintett befektetési alaphoz, az értékpapírosítást kezdeményező marad az eszközök tulajdonosa.

3. Konkrétabban, a Bíróságnak azt kell megállapítania, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés keretében valamely befektetési alap által nyújtott szolgáltatások a 2006/112/EK irányelv [2] 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett, „hitelnyújtás[nak] és -közvetítés[nek], valamint a hiteleknek a hitelező által történő kezelés[ének]” minősülnek-e. Ha igen, a szóban forgó szolgáltatások az e rendelkezésben meghatározott héamentesség hatálya alá tartoznak. Álláspontom szerint ez a kérdés fontos

[1] Eredeti nyelv: angol.

[2] A közös [héa]rendszerről szóló 2006. november 28-i irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.).

gyakorlati jogkövetkezményekkel jár az értékpapírjogra nézve, mivel a Bíróság által adott válasz befolyásolhatja e pénzügyi ügyletek teljesítményét és vonzerejét, így ez az ügy érzékeny természetű.

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

4. A 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontja alapján a héa hatálya alá tartozik az „egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy vagy szervezet (a továbbiakban: adóalanyként eljáró személy) által ellenszolgáltatás fejében teljesített termékértékesítés” és az „egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás”.

5. Az említett irányelv 9. cikkének (1) bekezdése meghatározza az „adóalany” fogalmát.

6. Az irányelv 135. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok mentesítik az adó alól a következő ügyleteket:

b) hitelnyújtás és -közvetítés, valamint a hiteleknek a hitelező által történő kezelése;

[…]

d) azon ügyletek, beleértve a közvetítést is, amelyek betétre, folyószámlára, fizetésre, átutalásra, követelésre, csekkre és egyéb átruházható értékpapírra vonatkoznak, kivéve a követelésbehajtást;

[…]

f) azon ügyletek, beleértve a közvetítést is – kivéve a kezelést és a letéti kezelést –, amelyek részvényekre, gazdasági társaságokban vagy egyesületekben való részesedésre, kötvényekre vagy egyéb értékpapírokra vonatkoznak, az áruk feletti rendelkezési jogot megtestesítő értékpapírok, valamint a 15. cikk (2) bekezdésében említett jogok, illetve értékpapírok kivételével;

[…]”

B. A lengyel jog

1. A héatörvény

7. Az ustawa o podatku od towarów i usług (a hozzáadottérték-adóról szóló törvény; a továbbiakban: héatörvény)[3] 43. cikke (1) bekezdésének 38. pontja akként rendelkezik, hogy a hitel- vagy pénzkölcsönnyújtás és -közvetítés, valamint a hiteleknek vagy kölcsönöknek a hitelező, illetve kölcsönadó által történő kezelése mentesül a héafizetés alól. E törvény 43. cikke

[3] A hozzáadottérték-adóról szóló, 2004. március 11-i törvény alapjogvitára alkalmazandó változata (Dz. U. 2011., 177. szám, 1054. tétel).

(1) bekezdésének 39. pontja értelmében lényegében mentesül az adó alól a pénzügyi és biztosítási ügyletekhez kapcsolódó kauciók, garanciák és egyéb biztosítékok közvetítése, valamint a hitelgaranciáknak a hitelnyújtó szervezet általi kezelése.

2. A befektetési alapokról szóló törvény

8. Az ustawa o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi[4] (a továbbiakban: a befektetési alapokról szóló törvény) 183. cikkének (4) bekezdése a szintetikus értékpapírosítási szerződésekre vonatkozik. E rendelkezés a következőképpen szól:

„Értékpapírosítást kezdeményező vagy értékpapírosított követelés jogosultja által a követelések meghatározott halmazából vagy meghatározott követelések alapján kapott valamennyi pénzösszeg alap részére történő kifizetéséről szóló szerződésnek (szintetikus értékpapírosítási szerződés) e jogalanyok részéről az alap részére a következők kifizetésére vonatkozó kötelezettségét kell tartalmaznia:

1) az értékpapírosított követelésekből származó hozam teljes egészében;

2) az értékpapírosított követelésekből származó tőkeösszegek;

3) az értékpapírosított követelések biztosítékainak érvényesítésével elért összegek, abban az esetben, ha az értékpapírosítást kezdeményező vagy az értékpapírosított követelés jogosultja követeléseinek kielégítésére a biztosítékok érvényesítésével került sor.”

II. Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

9. A jelen ügyben érintett befektetési alap a befektetési alapokról szóló törvény 183. cikke értelmében vett nem szabványosított alapnak minősül. Azt tervezi, hogy a kölcsönkövetelésekből származó bevételek megvásárlására szintetikus értékpapírosítói minőségében szintetikus értékpapírosítási szerződéseket köt bankokkal vagy más alapokkal. A befektetési alap – annak megállapítása érdekében, hogy az említett szerződésekben szereplő szolgáltatások mentesülnek-e a héafizetés alól – kérte, hogy a Minister Finansów (pénzügyminiszter, Lengyelország; a továbbiakban: pénzügyminiszter) adjon ki a héatörvény 43. cikke (1) bekezdése 38. és 39. pontjának értelmezésével kapcsolatos adójogi állásfoglalást.

10. A befektetési alap a kérelmében kijelentette, hogy a szintetikus értékpapírosítás alapvető jellemzői a következők:

– az értékpapírosítást kezdeményező vállalja, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződésben meghatározott kölcsönökből származó összes bevételt átruházza a szintetikus értékpapírosító részére;

– a szintetikus értékpapírosító az átruházásért cserébe az értékpapírosítást kezdeményezőnek a szerződésben meghatározott összeget fizeti;

[4] A befektetési alapokról és az alternatív befektetési alapok kezeléséről szóló, 2004. május 27-i törvény (Dz. U. 2004., 146. szám, 1546. tétel, későbbi módosításokkal együtt).

– a szintetikus értékpapírosítás alapjául szolgáló kölcsönkövetelések továbbra is az értékpapírosítást kezdeményező vagyonának részét képezik;

– a szintetikus értékpapírosítás kettős célt szolgál: likviditást biztosít az értékpapírosítást kezdeményező számára, és fedezi annak hitelkockázatát, mivel az egyes eszközökkel kapcsolatos kockázatot a befektetési alapra ruházzák át;

– az értékpapírosítást kezdeményező részére kifizetett összeg és a szintetikus értékpapírosító által a szerződés időtartama alatt a követelésekből származó bevételekre tekintettel kapott összeg különbözete a szintetikus értékpapírosító díjazásának minősül.

11. A befektetési alap előadja, hogy tekintettel arra, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés keretében nyújtott szolgáltatások likviditást biztosítanak, azokat a héatörvény 43. cikke (1) bekezdésének 38. pontjában meghatározott adómentesség hatálya alá tartozó hitelnek vagy pénzkölcsönnek kell tekinteni. Másodlagosan, a hitelkockázat fedezése az elsődleges funkció, amely esetben e szolgáltatásoknak a héatörvény 43. cikke (1) bekezdésének 39. pontjában meghatározott adómentesség hatálya alá kell esniük.

12. A pénzügyminiszter a 2015. december 30-i adójogi állásfoglalással elutasította a befektetési alap állításait. Álláspontja szerint a felperes által az adójogi állásfoglalás meghozatala iránti kérelmében bemutatott ügyletek nem tartoznak a héatörvény 43. cikke (1) bekezdésének 38. vagy 39. pontjában meghatározott héamentesség hatálya alá. A befektetési alap által a szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján nyújtandó szolgáltatásokra tehát a 23%-os általános héakulcsot kell alkalmazni.

13. A befektetési alap a 2015. december 30-i adójogi állásfoglalás ellen keresetet terjesztett a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (varsói vajdasági közigazgatási bíróság, Lengyelország) elé, amely 2017. május 25-i ítéletével megsemmisítette az adójogi állásfoglalást. Úgy ítélte meg, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés célja annak biztosítása, hogy az értékpapírosítást kezdeményező hozzáférjen a finanszírozáshoz, ugyanakkor szabadon, saját belátása szerint használhatja fel azt. A befektetési alap a pénzeszközöknek a bank rendelkezésére bocsátásáért cserébe megkapja a szintetikus értékpapírosítási szerződés tárgyát képező követelésekből származó bevételeket. Ezek a bevételek a kölcsönszerződés alapján fizetett kamatokhoz hasonlók. A bíróság tehát megállapította, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés a héatörvény 43. cikke (1) bekezdésének 38. pontjában meghatározott adómentesség hatálya alá tartozó kölcsönszerződéshez hasonló pénzügyi eszköznek minősül.

14. A Szef Krajowej Administracji Skarbowej (a nemzeti adóhatóság vezetője, Lengyelország; a továbbiakban: adóhatóság) ezen ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság, vagyis a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) elé.

15. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint gazdasági szempontból nem kétséges, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés keretében nyújtott szolgáltatások finanszírozási eszközöknek minősülnek, mivel fő céljuk az, hogy az értékpapírosítást kezdeményező számára lehetővé tegyék a rendelkezésére bocsátott pénzeszközök felhasználását. Az értékpapírosítást kezdeményező cserébe az említett szerződés tárgyát képező követelésekből származó bevételeket átadja a szintetikus értékpapírosító részére.

16. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben hangsúlyozza, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés hasonlít a kölcsönszerződéshez, amelynek keretében a kölcsönvevő pénzeszközöket szerez a kölcsönadótól, és kötelezettséget vállal arra, hogy azokat egy bizonyos időszakot követően visszafizeti. A szintetikus értékpapírosító által a szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján kapott ellenérték az általa az értékpapírosítást kezdeményező részére fizetett összeg és a szerződés időtartama alatt a követelésekből származó bevétel formájában általa megszerzett összeg különbözete. A szintetikus értékpapírosító által megszerzett gazdasági előny fogalmilag a kölcsönszerződésben szereplő kamatmechanizmusnak felel meg.

17. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor megjegyzi, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés egyes olyan jellemzőkkel rendelkezik, amelyek megkülönböztetik azt a kölcsönszerződéstől, így például azzal a jellemzővel, hogy az alapul szolgáló kölcsönök továbbra is az értékpapírosítást kezdeményező eszközeinek a részét képezik, és hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés egyértelműen meghatározza azt a forrást, amelyből a szintetikus értékpapírosító kielégítésre kerül. Ezen túlmenően, amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező adósa nem teljesít, a szintetikus értékpapírosító a fennmaradó esedékes összegek tekintetében nem érvényesít követelést az értékpapírosítást kezdeményezővel szemben.

18. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés a héa szempontjából kezelhető-e hasonlóan a hitel- vagy kölcsönszerződésekhez.

19. Ilyen körülmények között a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [2006/112 irányelv] 135. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy az e rendelkezésben a hitelnyújtásra, hitelközvetítésre vagy hitelkezelésre vonatkozó ügyletek esetében biztosított adómentességet az alapeljárásban leírt szintetikus értékpapírosítási szerződésre is alkalmazni kell?”

III. A Bíróság előtti eljárás

20. A 2020. október 27-én kelt, előzetes döntéshozatalra utaló végzés 2021. április 21-én érkezett a Bíróság Hivatalához.

21. Az adóhatóság, a lengyel kormány és az Európai Bizottság írásbeli észrevételeket nyújtott be a Bírósághoz. A Bíróság több írásbeli kérdést intézett a felekhez, amelyekre az adóhatóság és a Bizottság 2022. február 24-én válaszolt. Az adóhatóság, a lengyel kormány és a Bizottság a 2022. március 24-i tárgyaláson szóbeli észrevételeket terjesztett a Bíróság elé.

IV. Értékelés

22. A kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével lényegében arra kíván választ kapni, hogy úgy kell-e értelmezni a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy az abban a hitelnyújtásra, hitelközvetítésre és hitelkezelésre vonatkozó ügyletekre előírt adómentesség vonatkozik az alapügyben szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés keretében nyújtott szolgáltatásokra, amelyek révén a szintetikus értékpapírosító vállalja, hogy az értékpapírosítást kezdeményező részére előleget fizet cserébe azért, hogy e szerződés időtartama alatt hozzájusson

a főadósnak nyújtott kölcsön főösszegével kapcsolatos követelésekből származó bevételhez. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az említett rendelkezés által biztosított adómentességek valamelyikének hatálya alá tartoznak-e az ügyletből származó, a szintetikus értékpapírosító által megszerzett előnyök.

23. E kérdés vizsgálatát megelőzően a következő három észrevételt teszem. Először is, a 2006/112 irányelv 137. cikke (1) bekezdésének a) pontja akként rendelkezik, hogy a tagállamok engedélyezhetik adóalanyaiknak az adózás lehetőségének választását a 135. cikk (1) bekezdésének b)–g) pontjában említett pénzügyi ügyletek esetében. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből azonban az következik, hogy a jelen ügyben a tagállam nem választotta az irányelv 137. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti, a pénzügyi ügyletek megadóztatásának lehetőségét. [5]

24. Másodszor, a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja az adómentesség három kategóriájára, jelesül a hitelnyújtásra, a hitelközvetítésre és a hitelkezelésre vonatkozik. Mindazonáltal egyetértés van a felek között abban, hogy a jelen ügyben kizárólag az említett rendelkezésben a „hitelnyújtásra” vonatkozóan felsorolt adómentesség bír relevanciával, mivel egyértelmű, hogy a szóban forgó ügylet nem „hitelközvetítés” és nem is „hitelkezelés”.

25. Harmadszor, mivel az alapügy tárgya egy jövőbeni ügylettel kapcsolatos adójogi állásfoglalásra vonatkozik, nem pedig múltbeli ügyletre vonatkozó konkrét adókövetelésre, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szóban forgó ügyletet meglehetősen általánosan írja le. A felek írásbeli és szóbeli beadványaikban hivatkoztak a releváns lengyel jogi háttérre és az e háttér szerinti ügylet néhány általános szempontjára. A jelen indítvány szempontjából azonban úgy tűnik, hogy hiányzik bizonyos mennyiségű információ, és a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy megállapítsa a szóban forgó ügylet pontos jellegét.

26. A nemzeti bíróság által feltett kérdés megválaszolásához meg kell állapítani, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási ügylet a héa hatálya alá tartozó ügyletnek minősül-e. A következőkben a Bíróság klasszikus értelmezési módszereinek alkalmazásával értelmezem a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdését.

A. Héaköteles ügylet

27. Elöljáróban emlékeztetek arra, hogy a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerint az egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás a héa hatálya alá tartozik. [6]

28. Álláspontom szerint egyértelmű, hogy az adóalanyiság követelménye a jelen ügyben nem vitatott, mivel a befektetési alap a 2006/112 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában a gazdasági tevékenysége során jár el. [7] Ami az ellenszolgáltatás követelményét illeti, bár nem vitás, hogy a befektetési alap által előirányzott szintetikus értékpapírosítási ügyletet „ellenszolgáltatás fejében” hajtják végre, ez a jelen ügyben a Bíróság ítélkezési gyakorlata miatt kevésbé nyilvánvaló.

[5] A 2006/112 irányelv 137. cikke (1) bekezdésének a) pontja akként rendelkezik, hogy a tagállamok engedélyezhetik adóalanyaiknak az adózás lehetőségének választását a 135. cikk (1) bekezdésének b)–g) pontjában említett pénzügyi ügyletek esetében.

[6] A szolgáltatásnyújtás a 2006/112 irányelv 24. cikkének (1) bekezdésében szereplő meghatározás szerint „minden olyan tevékenység, amely nem minősül termékértékesítésnek”.

[7] A 2006/112 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében adóalany az a személy, aki bármely ilyen gazdasági tevékenységet bárhol önállóan végez.

29. A Bíróság e tekintetben már megállapította, hogy a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében a szolgáltatásnyújtás kizárólag akkor minősül „ellenérték fejében" teljesítettnek, és kizárólag akkor tartozik a héa hatálya alá, ha a szolgáltatásnyújtás és az adóalany által kapott ellenszolgáltatás között *közvetlen kapcsolat* áll fenn. [8]

30. Az ilyen közvetlen kapcsolat akkor áll fenn, ha a szolgáltatásnyújtó és a szolgáltatást igénybe vevő között létezik olyan jogviszony, amelynek keretében kölcsönös szolgáltatások kerülnek átadásra úgy, hogy a szolgáltatásnyújtó által kapott juttatás képezi a szolgáltatást igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatás tényleges ellenértékét. [9] Ezenfelül a Bíróság már megállapította, hogy a szolgáltatásnyújtás visszterhes jellegének megítélése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az ilyen ellenérték nem valamilyen díj vagy különös költség megfizetésének formáját ölti. [10]

31. Az alapügyben a Bíróság rendelkezésére bocsátott iratokból egyértelműen kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján a szintetikus értékpapírosító és az értékpapírosítást kezdeményező között kölcsönös jogviszony áll fenn.

32. A kölcsönös teljesítés e szerződés megkötésének szakaszában azzal jár, hogy a szintetikus értékpapírosító előleget fizet az értékpapírosítást kezdeményező részére, aki cserébe vállalja, hogy a kölcsön főösszegével kapcsolatos követelésekből származó bevételt átadja a szintetikus értékpapírosító részére. Számomra ezért úgy tűnik, hogy a szintetikus értékpapírosító részére olyan szolgáltatás nyújtásáért kell díjazást fizetni, amellyel az likviditást biztosít az értékpapírosítást kezdeményező részére, és védelmet nyújt az alapul szolgáló kölcsönöknek való kitettséggel összefüggő hitelkockázattal szemben. A szintetikus értékpapírosító ügyletért járó díjazása az általa fizetett előlegnek és a követelésekből származó bevétel értékpapírosítást kezdeményező által a szintetikus értékpapírosító részére átutalt összegének a különbözete. A szintetikus értékpapírosító ilyen szerződés megkötésekor arra számít, hogy a két összeg közül az előbbi alacsonyabb lesz, mint az utóbbi.

33. Ezzel együtt megjegyzendő, hogy e szerződés végrehajtásának szakaszában az értékpapírosítást kezdeményező teljesítése a főadós teljesítésétől függ, ami a szóban forgó pénzáramlásokat olyan harmadik féltől teszi függővé, amely nem kapcsolódik közvetlenül a szintetikus értékpapírosítási szerződéshez. [11] Ennek azonban a díjazás fennállásának megállapítása szempontjából önmagában véve nincs jelentősége.

34. Érdemes megjegyezni, hogy a követelések megszerzésére két figyelemre méltó ügy vonatkozik: az MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring ügy [12] és a GFKL Financial Services ügy. [13] Az előbbi ügyben a Bíróság kimondta, hogy az olyan ügylet, amelynek során valamely vállalkozás az adósok nemteljesítésének kockázatát átvállalva, díjazás ellenében követeléseket vásárol meg, a hatodik

[8] A 2010. október 7-i Loyalty Management UK és Baxi Group ítélet (C-53/09 és C-55/09, EU:C:2010:590, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2013. szeptember 26-i Serebryannay vek ítélet (C-283/12, EU:C:2013:599, 37. pont).

[9] 2015. október 22-i Hedqvist ítélet (C-264/14, EU:C:2015:718, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[10] 1998. július 14-i First National Bank of Chicago ítélet (C-172/96, EU:C:1998:354, 33. pont).

[11] Ezzel a kérdéssel a jelen indítvány 60. pontjában foglalkozom.

[12] 2003. június 26-i MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring ítélet (C-305/01, EU:C:2003:377).

[13] 2011. október 27-i ítélet (C-93/10, EU:C:2011:700). A Bíróság abban az ítéletben a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL 1977. L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.; a továbbiakban: hatodik irányelv) 2. cikkének (1) bekezdését értelmezte, amely a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) és c) pontjának felel meg.

irányelv 13. cikke B. részének d) pontjában (jelenleg a 2006/112 irányelv 135. cikkének (1) bekezdésében) meghatározott adómentesség alól kizárt követelésbehajtásnak és faktoringnak minősül. [14]

35. A Bíróság a GFKL Financial Services ügyben [15] a bizonytalan követelések gazdasági szereplő általi megvásárlását vizsgálta. Megállapította, hogy az a gazdasági szereplő, amely saját kockázatára bizonytalan követeléseket vásárol a névértéküknél alacsonyabb áron, nem teljesít ellenszolgáltatás fejében szolgáltatásnyújtást, és nem végez a hatodik irányelv hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységet, amennyiben a szóban forgó követelések névértéke és ára közötti különbözet e követeléseknek az engedményezés időpontjában fennálló tényleges gazdasági értékét tükrözi. [16]

36. E tekintetben érdemes megjegyezni – ahogyan azt az adóhatóság az írásbeli kérdésekre adott válaszaiban és a felek a tárgyaláson is tették –, hogy a jelen ügy körülményei nagymértékben eltérnek a GFKL Financial Services ítéletet megalapozó körülményektől. [17]

37. Először is, a jelen ügy tárgyát nem követelésnek, még kevésbé bizonytalan követelésnek a szintetikus értékpapírosítói minőségben eljáró befektetési alap általi vásárlása, hanem a követelésekhez kapcsolódó bevételek átruházása képezi. Másképpen megfogalmazva, a GFKL Financial Services ügy [18] tényállásától eltérően a szintetikus értékpapírosító nem vásárol meg a névértékük alatti áron bizonytalan követeléseket. A jelen ügyben ráadásul maga a követelés nem változik, következésképpen a szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján a szintetikus értékpapírosító a főadós hitelezője marad, míg a szintetikus értékpapírosító az értékpapírosítást kezdeményezőtől kizárólag a főadós által az eredeti kölcsönjogviszony keretében az értékpapírosítást kezdeményező részére átadott összegek megfizetésére vonatkozó követeléshez jut hozzá.

38. Másodszor, a jelen ügyben – azt a kérdést illetően, hogy történik-e az értékpapírosítást kezdeményező részére szolgáltatásnyújtás – a szintetikus értékpapírosító nem csak valamely kölcsönportfólió termékeit (a követelésekből származó bevételeket) vásárolja meg, hanem azt is vállalja, hogy viseli a főadós fizetési kötelezettsége megszegésének kockázatát, ugyanakkor nem jogosult az értékpapírosítást kezdeményezővel szemben e kötelezettségszegés miatt követelést támasztani. Következésképpen úgy tűnik, hogy az értékpapírosítást kezdeményező olyan előnyhöz jut, amely túlmutat a kölcsönportfólióban szereplő követelések névértékén.

39. Harmadszor, a GFKL Financial Services ítélet [19] alapjául szolgáló ügy tárgyát képező követelések bizonytalan követeléseknek minősültek, míg a szintetikus értékpapírosítási szerződés tárgyát olyan kölcsönök képezik, amelyek még nem esedékesek, így azok visszafizetése nem határozható meg a szintetikus értékpapírosító által fizetett előleg időpontjában.

40. Ennélfogva, bár a nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy közvetlen kapcsolat áll-e fenn a nyújtott szolgáltatás és a kifizetés között, a fenti elemzés szempontjából úgy vélem, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján a szintetikus értékpapírosító konkrét szolgáltatást nyújt. Az értékpapírosítást kezdeményező az eredeti kölcsönökhöz kapcsolódó

[14] 2003. június 26-i MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring ítélet (C-305/01, EU:C:2003:377, 80. pont).

[15] 2011. október 27-i ítélet (C-93/10, EU:C:2011:700).

[16] Az ítélet 26. pontja.

[17] 2011. október 27-i ítélet (C-93/10, EU:C:2011:700).

[18] Uo.

[19] Uo.

követelésekből származó bevételek átutalásával díjazza a szintetikus értékpapírosítót. A szóban forgó ügylet olyan, ellenérték fejében történő szolgáltatásnyújtást von maga után, amely a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében közvetlen kapcsolatban áll az említett szolgáltatásnyújtással, ezáltal az héaköteles ügyletnek minősül.

41. Most annak vizsgálatára térek rá, hogy az említett irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt adómentesség hatálya alá tartozhatnak-e a szintetikus értékpapírosító által nyújtott szolgáltatások.

B. A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezéséről

1. A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése értelmezésének elvei

42. Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2006/112 irányelv 135. cikkének (1) bekezdésében említett mentességek az uniós jog önálló fogalmai, amelyek célja annak elkerülése, hogy a héarendszer alkalmazása tagállamonként eltérjen, és amelyeket a közös héarendszer általános keretében kell elhelyezni. [20]

43. Másodszor, a 2006/112 irányelv 135. cikkének (1) bekezdésében foglalt adómentességek leírására használt kifejezéseket szigorúan kell értelmezni, mivel e mentességek kivételt jelentenek azon főszabályhoz képest, miszerint az adóalany által ellenszolgáltatás fejében teljesített minden szolgáltatásnyújtás után héát kell fizetni. [21] Ugyanakkor a szigorú értelmezés e szabálya nem jelenti azt, hogy az említett adómentességek meghatározására használt kifejezéseket oly módon kell értelmezni, hogy azok ne tudják kifejteni hatásukat. [22]

44. Harmadszor, a fent említett adómentességek értelmezésének összhangban kell állnia a 2006/112 irányelv 135. cikkének (1) bekezdésében előírt adómentességek által követett célokkal, és meg kell felelnie a közös héarendszer alapját képező adósemlegesség elve követelményeinek. [23] Az utóbbi elvből az következik, hogy a gazdasági szereplőknek meg kell tudniuk választani azt a szervezeti formát, amely szigorúan gazdasági szempontból a legjobban megfelel számukra, anélkül hogy felmerülne annak kockázata, hogy ügyleteik ne tartozzanak az említett rendelkezésben előírt adómentesség hatálya alá. [24]

45. A fentiek tükrében kell megvizsgálni azt a kérdést, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés keretében nyújtott szolgáltatások a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett adómentes ügyletek körébe tartoznak-e.

[20] 2018. július 25-i DPAS ítélet (C-5/17, EU:C:2018:592, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2020. július 2-i Blackrock Investment Management (UK) ítélet (C-231/19, EU:C:2020:513, 21. pont).

[21] Lásd e tekintetben: 2018. december 19-i Mailat ítéletet (C-17/18, EU:C:2018:1038, 37. pont); 2020. október 8-i United Biscuits (Pensions Trustees) és United Biscuits Pension Investments ítélet (C-235/19, EU:C:2020:801, 29. pont).

[22] Lásd többek között: 2004. november 18-i Temco Europe ítélet (C-284/03, EU:C:2004:730, 17. pont); 2013. február 21-i Žamberk ítélet (C-18/12, EU:C:2013:95, 19. pont).

[23] 2022. január 13-i Termas Sulfurosas de Alcafache ítélet (C-513/20, EU:C:2022:18, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[24] 2020. július 2-i Blackrock Investment Management (UK) ítélet (C-231/19, EU:C:2020:513, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

2. A „hitelnyújtás” 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett fogalma

46. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak szövegét, hanem annak szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi.[25] Következésképpen a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése b) pontjának szó szerinti, rendszertani és teleologikus értelmezésére van szükség, figyelembe véve a Bíróságnak az említett cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatát és a közös héarendszerre irányadó értelmezési elveket.[26]

a) Szó szerinti értelmezés

1) A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „hitelnyújtás” kifejezéssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat

47. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „hitelnyújtás” kifejezést tágan kell értelmezni, így hatálya nem irányulhat kizárólag a bankok és hitelintézetek által nyújtott kölcsönökre és hitelekre.[27]

48. Ezenfelül a Bíróság a Muys’ en De Winter’s Bouw- en Aannemingsbedrijf ítéletben[28] megállapította, hogy a fent említett kifejezés a termékértékesítő által fizetési haladék formájában nyújtott hitelt foglalja magában.[29] Ezt követően a Bíróság hasonlóképpen úgy ítélte meg,[30] hogy a „hitelnyújtás” többek között a tőke díjazás fejében történő rendelkezésre bocsátásából áll.[31] A Bíróság megjegyezte, hogy amennyiben az ilyen díjazás kamatfizetéssel biztosított, az ellenszolgáltatás egyéb formái nem zárhatók ki. Így megállapítást nyert, hogy az áruvásárlás előfinanszírozása az e finanszírozás kedvezményezettje által visszafizetett összeg növelése ellenében az említett mentesség hatálya alá tartozik.[32] Ezenfelül a Bíróság megállapította, hogy a „hitelnyújtás” „tőkének kamatfizetés révén megfelelően díjazott rendelkezésre bocsátásából, vagy valamely dolog vételárának az eladó beleegyezésével, e hitel díjának minősülő kamatfizetésen keresztül történő halasztott kifizetéséből áll”.[33]

49. Ezzel összefüggésben hangsúlyoznom kell, hogy a Bíróság megállapította, hogy a 2006/112 irányelv 135. cikkének (1) bekezdése szerint adómentes ügyletek, köztük a b) pont alá tartozó ügyletek az adott szolgáltatásnyújtás *jellege*, és nem a szolgáltatás nyújtója vagy az igénybe vevő személy alapján kerülnek meghatározásra, így ezen adómentességek alkalmazása nem függ az

[25] 2014. szeptember 10-i Ben Alaya ítélet (C-491/13, EU:C:2014:2187, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[26] Lásd a fenti 42–45. pontot.

[27] Lásd különösen: 2019. május 15-i Vega International Car Transport and Logistic ítélet (C-235/18, EU:C:2019:412, 44. pont); 2018. október 18-i Volkswagen Financial Services (UK) ítélet (C-153/17, EU:C:2018:845, 35. pont).

[28] 1993. október 27-i ítélet (C-281/91, EU:C:1993:855).

[29] Uo., 13. pont. Lásd még: 2004. április 29-i EDM ítélet (C-77/01, EU:C:2004:243); 2016. december 8-i Stock ’94 ítélet (C-208/15, EU:C:2016:936).

[30] Fontos megjegyezni, hogy a Bíróság a 2019. október 17-i Paulo Nascimento Consulting ítélet (C-692/17, EU:C:2019:867) 38. pontjában idézi a főtanácsnok indítványának 61. pontját, amely az 1993. október 27-i Muys’ en De Winter’s Bouw- en Aannemingsbedrijf ítélet (C-281/91, EU:C:1993:855) 12. és azt követő pontjaira utal.

[31] Lásd e tekintetben: 2019. október 17-i Paulo Nascimento Consulting ítélet (C-692/17, EU:C:2019:867, 38. pont).

[32] Lásd e tekintetben: 2019. május 15-i Vega International Car Transport and Logistic ítélet (C-235/18, EU:C:2019:412, 47. és 48. pont).

[33] Lásd e tekintetben: 2019. október 17-i Paulo Nascimento Consulting ítélet (C-692/17, EU:C:2019:867, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

e szolgáltatásokat nyújtó jogalanyok jogállásától.[34] Másképpen megfogalmazva, az adómentesség nem attól függ, hogy a szóban forgó ügyletet egy bizonyos típusú intézmény vagy jogi személy végzi-e, hanem attól, hogy az ilyen ügylet jellegénél fogva hitelnyújtásnak vagy hitelközvetítésnek minősül-e.

50. Összefoglalva, valamely ügyletnek a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti adómentességéhez két kumulatív feltételnek kell teljesülnie: tőke és az e tőke rendelkezésre bocsátásáért járó díjazás, amelyek hiányában nem alkalmazandó az adómentesség.

2) Az ismertetett szolgáltatások közötti kapcsolat

51. A Bíróság rendelkezésére álló információkból kitűnik, hogy a szóban forgó ügylet összetett jellegű, és abból áll, hogy a szintetikus értékpapírosító tőkét bocsát az értékpapírosítást kezdeményező rendelkezésére, míg ez utóbbi a követelésekből származó bevételeket és a hitel nemteljesítési kockázatát a szintetikus értékpapírosítóra ruházza át. Ezek az elemek nélkülözhetetlennek tűnnek a teljes ügylet végrehajtásához, és összefonódnak egymással.

52. Következésképpen elemezni kell, hogy a tőke rendelkezésre bocsátásának ellenértékét képezik-e a követelésekből származó bevételek, amelyeket a szintetikus értékpapírosító az értékpapírosítást kezdeményezőtől kap.[35] Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kitűnik, hogy a szintetikus értékpapírosító díjazása a követelések becsült értéke – amely láthatólag megfelel a névértéküknek – és a szintetikus értékpapírosító által az értékpapírosítást kezdeményező részére fizetett előleg különbözete.

53. Érdemes azonban megjegyezni, hogy a Bíróság az ítélkezési gyakorlatában nem határozza meg, hogy a szóban forgó ellenszolgáltatást az értékpapírosítást kezdeményező, a szintetikus értékpapírosító vagy mindkettő szemszögéből kell-e megvizsgálni. Amíg például előfordulhat, hogy az értékpapírosítást kezdeményező csökkenteni kívánja kockázati kitettségét, diverzifikálni a kölcsönportfólióját és/vagy szabályozói tőkét felszabadítani, addig a szintetikus értékpapírosító célja az lehet, hogy a főadósságokból származó bevételeket anélkül szerezze meg, hogy ezen adósságok tényleges tulajdonosa lenne, és anélkül, hogy bármilyen kapcsolatban állna egy adott főadóssal, így nem kell kezelnie a kölcsön törlesztését.

54. Álláspontom szerint, mivel a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja megfogalmazása azt sugallja, hogy a hangsúlyt az ügylet jellegére kell helyezni,[36] a valós gazdasági és kereskedelmi tartalom figyelembevétele a közös héarendszer alkalmazásának alapvető követelménye.[37] Ahhoz, hogy valamely, a szintetikus értékpapírosító által nyújtotthoz hasonló szolgáltatást az említett rendelkezés értelmében adómentes „hitelnyújtásnak” lehessen minősíteni, annak átfogóan értékelve önálló egységet kell alkotnia, és arra kell irányulnia, hogy

[34] 2019. május 15-i Vega International Car Transport and Logistic ítélet (C-235/18, EU:C:2019:412, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[35] Lásd a jelen indítvány 48–50. pontját.

[36] Lásd analógia útján: Szpunar főtanácsnok által a Volkswagen ügyre vonatkozó indítványában (C-153/17, EU:C:2018:305, 68–74. pont) hivatkozott ügyek.

[37] Lásd e tekintetben: 2018. november 22-i MEO – Serviços de Comunicações e Multimedia ítélet (C-295/17, EU:C:2018:942, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

ellássa egy ilyen ügylet jellemző és lényegi funkcióit.[38] Ezen túlmenően a Bíróság az állandó ítélkezési gyakorlata szerint az említett ügylet gazdasági célját és a szolgáltatás címzettjeinek érdekét *is* figyelembe veszi.[39]

55. E tekintetben meg kell jegyenzi, hogy a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a szintetikus értékpapírosító által nyújtott szolgáltatásnak kettős gazdasági célja van, mégpedig az eredeti kölcsönök finanszírozása és a hitelkockázat átruházása.

3) Az eredeti kölcsönök finanszírozása

56. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a szóban forgó ügylet az eredeti kölcsönök finanszírozására szolgál.[40] Álláspontom szerint a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „hitelnyújtás” kifejezés kellően tág ahhoz, hogy magában foglalja a szintetikus értékpapírosítást kezdeményező által az értékpapírosítónak teljesített kifizetést, amennyiben ez a kifizetés a tőke rendelkezésre bocsátásáért cserébe járó díjazásnak minősülhet. Ezenfelül e meghatározás szempontjából lényegtelen az, hogy ez a kifizetés kamatnak vagy másfajta ellenszolgáltatásnak minősül-e. Álláspontom szerint relevanciával bír, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló végzés értelmében a szintetikus értékpapírosító által fizetett összeg főszabály szerint kevesebb, mint az az összeg, amelyet a bevételeknek az értékpapírosítást kezdeményező által történő későbbi átruházása révén kap. Habár ezt a kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni, úgy tűnik, hogy e két összeg különbözete valóban olyan díjazásnak minősül, amelyet a szintetikus értékpapírosító a tőkéjének rendelkezésre bocsátásáért kapott, így a Bíróság által követett értelmezés szerint „hitelnyújtásnak” tekinthető. Amennyiben azonban ez a díjazás magában foglalja bizonyos típusú kitettségek esetén a hitelkockázat átvállalásából álló szolgáltatást is, azzal lehet érvelni, hogy az ügylet objektív célja több, mint az értékpapírosítást kezdeményező finanszírozása.

4) A kockázat átruházása valamely alapul szolgáló kölcsönnel kapcsolatban

57. Az értékpapírosítást kezdeményező szempontjából – akinek a szolgáltatásokat nyújtják, és akinek az érdekei alapvető kritériumnak minősülnek[41] – a szóban forgó ügylet az alapul szolgáló kölcsönnel vagy hitelportfólióval kapcsolatos hitelkockázat szintetikus értékpapírosítóra történő átruházásának az eszköze.

58. A kérdést előterjesztő bíróság ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés a hitelkockázat értékpapírosítást kezdeményezőről a szintetikus értékpapírosítóra történő átruházását szolgáló mechanizmusként működik, mivel ez utóbbi vállalja, hogy viseli az értékpapírosítást kezdeményező eredeti kölcsönökkel kapcsolatos esetleges veszteségének kockázatát.[42] Ennélfogva megállapítható, hogy a szóban forgó ügylet alapvető célja az eredeti kölcsönökhöz kapcsolódó kockázat átruházása.[43] E tekintetben fontos megjegyezni, hogy az értékpapírosítást kezdeményező a szintetikus értékpapírosító által fizetett előlegért

38 Lásd analógia útján: 2020. december 17-i FRANCK ítélet (C-801/19, EU:C:2020:1049, 45. pont).

39 Lásd e tekintetben: 2016. december 8-i Stock ’94 ítélet (C-208/15, EU:C:2016:936, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Meg kell jegyezni, hogy a Bíróságnak benyújtott iratokból nem tűnik ki egyértelműen, hogy az eredeti kölcsönök jövőbeni vagy jelenlegi kölcsönöknek minősülnek-e. A tárgyaláson nem oldódott meg ez a talány.

41 Lásd a fenti 54. pontot.

42 Lásd a befektetési alapokról szóló törvény 183. cikkének (4) bekezdését.

43 A kölcsönátruházás módozatai között szerepelhet a nováció, az engedményezés és az értékpapírosítás vagy szintetikus értékpapírosítás, amely lehet finanszírozott vagy nem finanszírozott.

cserébe vállalja, hogy a követelésekből származó bevételeket a szintetikus értékpapírosítóra ruházza át, aki adott esetben a *teljes* veszteséget viseli fizetési késedelem esetén.[44] Mivel az eredeti kölcsönöket nem értékesítik, és azok az értékpapírosítást kezdeményező mérlegében maradnak, akár azzal is lehet érvelni, hogy az értékpapírosítást kezdeményező szempontjából a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés célja elsősorban a hitel- és tőkekockázat kezelése. Általánosságban véve széles körben elfogadott, hogy az értékpapírosítás – amelyhez a szintetikus értékpapírosítás ügylet hasonló –, a hitelértékesítéshez vagy a viszontbiztosításhoz hasonlóan kockázatkezelési mechanizmusnak minősül.[45]

59. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a szóban forgó ügylet valamennyi körülményét figyelembe véve megállapítsa, hogy a kockázatkezelés a szintetikus értékpapírosító által nyújtott szolgáltatások lényegi elemének tekinthető-e.

60. E tekintetben jelentősnek tartom, hogy a kifizetésnek az értékpapírosítást kezdeményező által az szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján történő teljesítése a főadós teljesítésétől függ. Ha az utóbbi nem teljesíti a kötelezettségét, az előbbi nem tudja teljesíteni a kifizetést a szintetikus értékpapírosító részére, aki viszont nem kapja meg a szerződés megkötésekor megállapított összeget. Ebben az összefüggésben a szóban forgó ügyletet két elem különbözteti meg a „hagyományos" hitelszerződéstől. Először is, a szóban forgó ügylet háromoldalú jellegét az jellemzi, hogy a szintetikus értékpapírosító nem támaszt követelést a főadóssal szemben, mivel a szintetikus értékpapírosítónak nincs joga követelni a bizonytalan kölcsönt. Másodszor, a „hagyományos" hitelmegállapodások keretében az adósnak általában garanciát és biztosítékot kell nyújtania. A bankok hitelezési döntései általában a rendelkezésre álló biztosítékok összegén alapulnak.[46] A szóban forgó ügyletben azonban nincsenek olyan garanciák, amelyek a főadós nemteljesítése esetére minimalizálnák a szintetikus értékpapírosító veszteségének kockázatát.[47]

61. A szóban forgó ügylet kettős céljára és főbb jellemzőire tekintettel úgy vélem, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási ügyletet meg kell különböztetni a FRANCK ügyben tárgyalt ügylettől.[48] Az említett ügylet egy tea és kávé feldolgozásával foglalkozó gazdasági társaságra vonatkozott, amely háromféle szerződés egyidejű megkötése révén bocsátott pénzeszközöket egy kiskereskedelmi lánc rendelkezésére. Mivel az említett ügylet gazdasági célja e kiskereskedelmi lánc tőkeszükségletének kielégítése volt,[49] a Bíróság – azzal, hogy ennek ellenőrzése a nemzeti bíróság feladatát képezi – úgy ítélte meg, hogy a fő szolgáltatás az volt, hogy a gazdasági társaság által egy faktoringcégtől kapott pénzeszközöket e kiskereskedelmi lánc rendelkezésére bocsátották. A Bíróság kimondta, hogy a társaság által a három szerződéstípus teljesítése során nyújtott egyéb szolgáltatások e fő szolgáltatáshoz képest kiegészítő jellegűek voltak, és nem rendelkeztek eltérő céllal. Nyilvánvaló, hogy a FRANCK ügyben szóban forgó ügylet – a jelen

44 Ilyen átruházás azért történik, mert a befektetési alapokról szóló törvény 183. cikke (4) bekezdésének értelmében a szintetikus értékpapírosítónak át kell adnia az értékpapírosított követelésekből származó valamennyi bevételt, az értékpapírosított követelések tőkeösszegét és az értékpapírosított követelésekhez kapcsolódó biztosítékok érvényesítéséből származó összegeket.

45 OECD, *Facilitating Access to Finance – Discussion Paper on Credit Guarantee Schemes*, OECD Publishing, 2010.

46 Uo.

47 Ezt az értékelést alátámasztja a „hitelmegállapodásnak" a hitelgondozókról és a hitelfelvásárlókról, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv módosításáról szóló, 2021. november 24-i (EU) 2021/2167 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2021. L 438., 1. o.) 3. cikkének (4) bekezdésében szereplő meghatározása, amely szerint az „olyan eredetileg kibocsátott, módosított vagy a korábbit felváltó megállapodás, amely alapján a hitelintézet hitelt nyújt halasztott fizetés, kölcsön vagy más, ezekhez hasonló pénzügyi megoldás formájában". Következésképpen a „hitelmegállapodás" e rendelkezés által meghatározott fogalma különösen tág. Álláspontom szerint ez a meghatározás kiterjedhet a jelen eljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan megállapodásra, amely halasztott fizetés ellenében tőkét biztosít. Az azonban ismét nem terjed ki a kockázat átruházására, amely a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés szerves részét képezi.

48 2020. december 17-i ítélet (C-801/19, EU:C:2020:1049).

49 A FRANCK ügyben hozott ítélet 28. pontja.

ügyben szóban forgó ügylettől eltérően – nem foglalt magában kockázatátruházást, de a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „hitelnyújtásnak” minősülhetett, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni.

5) Közbenső következtetés

62. A szóban forgó ügylet kettős célja – a kölcsön főösszegének finanszírozása és a hitelkockázatnak az értékpapírosítást kezdeményező általi kezelése – egymástól elválaszthatatlan szolgáltatások, és azok egyike sem tekinthető fő- vagy járulékos szolgáltatásnak, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni. Habár mindkét szolgáltatás külön-külön is nyújtható, egyértelmű, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján az előre teljesített kifizetés az értékpapírosítást kezdeményező által később a szintetikus értékpapírosítóra átruházott, követelésekből származó bevétel megszerzéséért járó díjazásnak minősül. Az értékpapírosítást kezdeményező azt is vállalhatja, hogy e bevételek átruházását a szintetikus értékpapírosítóra átruházott kockázatért cserébe vállalja. Következésképpen úgy vélem, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási ügyletet – mivel az az eredeti kölcsönökkel kapcsolatban finanszírozási eszközként és kockázatátruházási módszerként szolgál – a héa szempontjából kizárólag egészében kell figyelembe venni. [50]

63. Következésképpen úgy vélem, hogy bár a kölcsönök finanszírozása a „hitelnyújtás” fogalmába, így a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott adómentesség hatálya alá tartozhat, ugyanez nem vonatkozik a szintetikus értékpapírosító által nyújtott szolgáltatásra, amely abban áll, hogy a főadós nemteljesítése esetére átvállalja a kockázatot. Mivel azonban a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése b) pontjának szövegében semmi nem utal arra, hogy az értékpapírosítást kezdeményező által a szintetikus értékpapírosítóra átruházott hitelkockázat átvállalásából álló szolgáltatás „hitelnyújtásnak” minősül-e, ezt a kérdést az említett rendelkezés rendszere és céljai alapján kell tisztázni.

b) Rendszertani értelmezés

1) A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének rendszere

64. Rendszertani szempontból meg kell jegyezni, hogy a 2006/112 irányelv 135. cikkének (1) bekezdése egy sor különböző pénzügyi és banki ügyletre, valamint hitelekre, átruházható értékpapírokra és értékpapírokra vonatkozó ügyletre utal, ami némi támpontot adhat arra vonatkozóan, hogy miként kell értelmezni az említett rendelkezés b) pontja szerinti „hitelnyújtás” kifejezést. Jelesül, amíg e bekezdés d) pontja „azon ügyletek[re utal], beleértve a közvetítést is, amelyek betétre, folyószámlára, fizetésre, átutalásra, követelésre, csekkre és egyéb átruházható értékpapírra vonatkoznak,”, addig az f) pont „azon ügyletek[et említi], amelyek […] kötvényekre vagy egyéb értékpapírokra vonatkoznak”. Álláspontom szerint az említett bekezdés a), c) és e) pontja kizárható ebből az elemzésből, mivel olyan területekre, ügyletekre vagy személyekre vonatkozik, amelyek nem relevánsak a szóban forgó ügylet minősítése szempontjából.

[50] Lásd analógia útján: 2012. július 19-i Deutsche Bank ítélet (C-44/11, EU:C:2012:484, 43. pont).

65. A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése b), d) és f) pontja hatályának elemzése során arra a következtetésre jutottam, hogy azok hatálya és célja némileg eltérő.[51]

66. Először is, ami a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti „hitelnyújtást" illeti, a Bíróság – amint azt már megjegyeztem – úgy ítélte meg, hogy az tőkének kamatfizetés révén megfelelően díjazott rendelkezésre bocsátásából, vagy valamely dolog vételárának az eladó beleegyezésével, e hitel díjának minősülő kamatfizetésen keresztül történő halasztott kifizetéséből áll.[52]

67. Másodszor, a Bíróság a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének d) pontjában felsorolt ügyleteket illetően megállapította, hogy azon ügyletek, amelyek „betétre, folyószámlára, fizetésre, átutalásra, követelésre, csekkre és egyéb átruházható értékpapírra vonatkoznak", a pénzügyi műveletek körébe tartoznak, és többek között olyan fizetési eszközökre vonatkoznak, amelyek működési módja pénzmozgást foglal magában.[53] A Bíróság egy közelmúltbeli ítéletében megállapította, hogy a valamely társaság által kibocsátott váltók e rendelkezés értelmében vett „átruházható értékpapíroknak" minősülnek, mivel e váltók magukban foglalják a társaság mint kibocsátó azon kötelezettségét, hogy a váltók esedékessége időpontjában kifizeti a birtokos számára a feltüntetett összeget.[54]

68. Harmadszor, a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott adómentességgel kapcsolatban elegendő emlékeztetni arra, hogy ez utóbbi rendelkezés többek között olyan ügyletekre terjed ki, amelyek „részvényekre, gazdasági társaságokban vagy egyesületekben való részesedésre, kötvényekre vagy egyéb értékpapírokra" vonatkoznak. A Bíróság kimondta, hogy az értékpapírok jogi személyek feletti tulajdonjogot biztosítanak, és hogy az „egyéb értékpapírokat" az e rendelkezésben konkrétan említett értékpapírokkal összehasonlítható jellegűnek kell tekinteni.[55] Ezenfelül a Bíróság megállapította, hogy a részvényekre és egyéb értékpapírokra vonatkozó ügyletek magukban foglalják az átruházható értékpapírok piacán kötött ügyleteket, és hogy az értékpapír-kereskedelem olyan cselekményeket foglal magában, amelyek megváltoztatják a felek között fennálló jogi és pénzügyi helyzetet.[56] Az e rendelkezés szerinti „ügyletek, […] amelyek […] értékpapírokra vonatkoznak" kifejezés ennélfogva olyan ügyleteket takar, amelyek értékpapírokra vonatkozó jogokat és kötelezettségeket hozhatnak létre a felek számára, azokat módosíthatják vagy megszüntethetik.[57]

69. Álláspontom szerint a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése fent említett pontjainak rendszeréből az következik, hogy annak d) pontja a kifizetésekre és az átruházható eszközökre,[58] míg f) pontja többek között a befektetésekre[59] és az értékpapírokkal kapcsolatos ügyletekre vonatkozik, amelyek az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló kockázatátruházást foglalhatnak magukban. Ezzel szemben a b) pont az olyan hagyományosabb hitelügyletekre vonatkozik,

[51] Az eltérések az említett pontok megfogalmazásában mutatkoznak meg. Míg a b) pont a „hitelnyújtással" foglalkozik, a d) pont bizonyos banki műveletekre „vonatkozó" ügyletekre utal, az f) pont pedig bizonyos jogokra és értékpapírokra „vonatkozó" ügyleteket foglal magában (lásd: Kokott főtanácsnok Aspiro ügyre vonatkozó indítványa [C-40/15, EU:C:2015:850, 26. pont]; lásd még: 2016. március 17-i Aspiro ítélet [C-40/15, EU:C:2016:172, 29. pont]).

[52] A fenti 48. pont.

[53] Lásd e tekintetben: 2014. június 12-i Granton Advertising ítélet (C-461/12, EU:C:2014:1745, 36–38. pont); 2015. október 22-i Hedqvist ítélet (C-264/14, EU:C:2015:718, 40. pont); 2016. május 26-i Bookit ítélet (C-607/14, EU:C:2016:355, 40. pont).

[54] 2020. december 17-i FRANCK ítélet (C-801/19, EU:C:2020:1049, 42. pont).

[55] 2014. június 12-i Granton Advertising ítélet (C-461/12, EU:C:2014:1745, 27. pont).

[56] Lásd e tekintetben: 1997. június 5-i SDC ítélet (C-2/95, EU:C:1997:278, 72. és 73. pont).

[57] 2001. december 13-i CSC Financial Services ítélet (C-235/00, EU:C:2001:696, 33. pont); 2009. október 29-i AB SKF ítélet (C-29/08, EU:C:2009:665, 48. pont); 2012. július 5-i DTZ Zadelhoff ítélet (C-259/11, EU:C:2012:423, 23. pont).

[58] 2020. december 17-i FRANCK ítéletet (C-801/19, EU:C:2020:1049).

[59] 1997. február 6-i Harnas & Helm ítélet (C-80/95, EU:C:1997:56, 16. és 18. pont).

amelyek tőke ellenérték fejében történő rendelkezésre bocsátásával járnak. Ennélfogva úgy tűnik, hogy a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozó ügyletek kiterjedhetnek a hitelügyletek bizonyos típusaira, de nem foglalnak magukban a hitelkockázat átruházásával járó ügyleteket, ami azonban láthatólag a szóban forgó ügylet lényeges elemének tűnik.

70. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az ügy összes körülményét figyelembe véve meghatározza, hogyan épül fel a szintetikus értékpapírosítási ügylet, jelesül, hogy az alapul szolgáló adósságportfólió a kölcsönök várható kockázati szintjének megfelelő ügyletrészsorozatokra oszlik-e.[60] A felek a tárgyaláson nem zárták ki annak lehetőségét, hogy ilyen megosztás történik, amely esetben az előleg összege és/vagy a követelésekből származó bevétel összege a kölcsönportfólió minőségétől és a szintetikus értékpapírosítóra átruházott hitelkockázati kitettségtől függ.[61]

71. Ahogyan azt a jelen indítvány 55–57. pontjában már megjegyeztem, úgy tűnik – amit a kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni –, hogy a szintetikus értékpapírosító által a szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján nyújtott szolgáltatások két, egymással összefüggő és egyenrangú elemet tartalmaznak, jelesül az eredeti kölcsönök finanszírozását és az eredeti kölcsönökkel kapcsolatos hitelkockázatnak a szintetikus értékpapírosítóra történő átruházását. Figyelembe véve a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének általános rendszerét, valamint a hitelkockázat átruházására vonatkozó elemet, amely az ügyletet az értékpapírosítási ügylethez hasonlóvá teszi, úgy vélem, hogy a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási ügylet nem tartozik az e bekezdés b) pontja értelmében vett „hitelnyújtás” fogalmába. Ellenkező esetben kétségek merülhetnének fel az említett bekezdés f) pontjának indokoltságát illetően, mivel az ott felsorolt ügyletek mindegyike valamiféle finanszírozást igényel. Álláspontom szerint ezt a következtetést az értékpapírosításra vonatkozó egyéb uniós jogi aktusok intertextuális értelmezése támasztja alá.

2) A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja és az értékpapírosításra vonatkozó uniós jog közötti összefüggés

72. A pénzügyekben az értékpapírosítás olyan technika, amely lehetővé teszi a kölcsönök forgalomképes értékpapírokká való átalakítását és ezen értékpapírok befektetőknek történő értékesítését.[62] Az értékpapírjogban különbséget kell tenni a hagyományos értékpapírosítás és a szintetikus értékpapírosítás között. A szintetikus értékpapírosítás – a hagyományos értékpapírosítástól eltérően – olyan kölcsönöket foglal magában, amelyeket a bank nem ad el, hanem amelyek az értékpapírosítást kezdeményező bank mérlegében maradnak.[63] Az e kölcsönökkel kapcsolatos hitelkockázatot a befektetési alapra ruházzák át. Szintetikus értékpapírosításra akkor kerül sor, ha „a kockázati transzfer hitelderivatívákkal vagy garanciákkal

[60] Az ügyletrészsorozat egy strukturált pénzügyi instrumentum meghatározott kockázattal, hozamokkal és/vagy lejárattal rendelkező része. Az egyes ügyletrészsorozatokra vonatkozó követelések között hierarchia állhat fenn.

[61] Például, ha az értékpapírosítást kezdeményező hitelkockázati védelemben részesül a „hátrasorolt ügyletrészsorozatra” (az úgynevezett „első veszteségviselő ügyletrészsorozatra”, amely magas kockázati és magas nyereségprofillal rendelkezik) vonatkozóan, az ilyen értékpapírosítás célja a likviditás megteremtése helyett az értékpapírosítást kezdeményező bank tőkekövetelményének csökkentése a kockázat befektetőkre történő átruházása fejében.

[62] Lásd például: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets/securities-markets/securitisation. Az „értékpapírosítás” fogalmának uniós jogi meghatározását illetően lásd a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 176., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 208., 68. o.; HL 2013. L 321., 6. o.; HL 2017. L 20., 2. o.) 4. cikke (1) bekezdésének 61. pontját.

[63] A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben a szóban forgó ügyletet „szintetikus értékpapírosításként” határozza meg, míg a Bizottság a tárgyaláson rámutatott arra, hogy az alapügyben szóban forgó ügylettől eltérően az ilyen értékpapírosítás a hatályos uniós jog szerint nem jár a befektető részéről történő finanszírozással.

valósul meg, és az értékpapírosított kitettségek a kezdeményező intézmény kitettségei maradnak”.[64] A szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés szerinti ügylet a finanszírozott szintetikus értékpapírosítás[65] egyes jellemzőivel rendelkezik, vagy legalábbis fogalmilag hasonlónak tűnik hozzá.

73. Az uniós jogban a 2017/2402/EU rendelet[66] az értékpapírosítás általános keretét hozta létre. Célja a hiteleknek az Európai Unióban történő hozzáférhetőbbé tétele és a befektetők védelme érdekében egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítások (a továbbiakban: STS keretrendszer) létrehozása. A kétféle értékpapírosítás közötti fent említett különbségtétel szerepel az említett rendeletben. A szintetikus értékpapírosítást az említett rendelet 2. cikke (1) bekezdésének 10. pontja olyan értékpapírosításként határozza meg, amelynél a kockázati transzfer hitelderivatívákkal vagy garanciákkal valósul meg, és az értékpapírosított kitettségek az értékpapírosítást kezdeményező kitettségei maradnak. Eredetileg azonban az ilyen értékpapírosítást kizárták az STS keretrendszerből.[67]

74. 2021. március 31-én módosították[68] a 2017/2402 rendeletet annak érdekében, hogy a szintetikus értékpapírosítások bizonyos típusait a COVID19-válsággal összefüggésben a likviditás növelése és a finanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítése céljából bevonják az STS keretrendszerbe. Az uniós jogalkotó a 2021/557 rendelet elfogadásával elismerte a mérleg szerinti szintetikus ügyleteket: ez az a kategória, amelybe a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási ügylet látszólag beletartozik, vagy amelyhez fogalmilag hasonlónak tűnik.[69]

75. Igaz, hogy az új rendelkezések csak 2021. április 9. óta alkalmazandók, míg az alapügyben szóban forgó adójogi állásfoglalást 2015. december 30-án adták ki, vagyis olyan időszakban, amelyben a szintetikus értékpapírosításokra nem vonatkoztak konkrét uniós jogi rendelkezések. A 2021/557 rendelet rendelkezései mindazonáltal támpontot adhatnak a szintetikus értékpapírosítások jellemzőire vonatkozóan, és magyarázatot adhatnak arra, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés hogyan minősíthető az értékpapírosításokra vonatkozó uniós jogszabályok alapján.

76. E tekintetben érdekes megjegyezni, hogy az említett rendelet (11) preambulumbekezdése – amely a szintetikus értékpapírosításra vonatkozik – kifejti az ügylet fent említett kettős célját, hangsúlyozva, hogy a befektető védelmet ad el, míg az értékpapírosítást kezdeményező hitelkockázati fedezetet vásárol a befektetőtől, és kötelezettséget vállal hitelkockázati fedezeti prémium fizetésére, amely a befektetők számára hozamot eredményez. A 2021/557 rendelet (13) preambulumbekezdése úgy szól, hogy „a szintetikus értékpapírosításoknál a kockázat átruházása hitelkockázati fedezeti megállapodás, és nem az alapul szolgáló eszközök értékesítése útján történik”. Ahogyan azt a Bizottság a tárgyaláson előadta, az e rendelet szerinti szintetikus értékpapírosítástól eltérően az alapügy tárgyát képező ügyletben a szintetikus

[64] Az 575/2013 rendelet 242. cikkének (11) bekezdése.

[65] A szintetikus értékpapírosítás lehet finanszírozott vagy nem finanszírozott (lásd például: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583848/EPRS_BRI%282016%29583848_EN.pdf).

[66] Az értékpapírosítás általános keretrendszerének meghatározásáról, az egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítás egyedi keretrendszerének létrehozásáról, valamint a 2009/65/EK, a 2009/138/EK és a 2011/61/EU irányelv és az 1060/2009/EK és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2017. december 12-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 347., 35. o.).

[67] Lásd e tekintetben a 2017/2402 rendelet (24) preambulumbekezdését.

[68] A 2017/2402 rendeletnek a Covid19-válságot követő helyreállítás elősegítése érdekében történő módosításáról szóló, 2021. március 31-i (EU) 2021/557 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2021. L 116., 1. o.).

[69] Lásd a 2021/557 rendelet (9) preambulumbekezdésében szereplő meghatározást.

értékpapírosító valóban teljesít egy első kifizetést az értékpapírosítást kezdeményező részére. Ennek azonban nincs jelentősége a két ügylet céljának összehasonlításakor, mivel nyilvánvaló, hogy mindkét ügylet hitelvédelmi célt szolgál.

77. Ezenkívül a 2021/557 rendelet (5) preambulumbekezdésében az uniós jogalkotó megállapítja, hogy a szintetikus értékpapírosítás az egyik módja annak, hogy a kockázatokat eltávolítsák a pénzügyi rendszer rendszerszinten fontos részeitől, és hogy a hitelezők megerősítsék tőkepozícióikat, és új szavatolótőkét teremtsenek elő. Ennélfogva úgy vélem, hogy a szintetikus értékpapírosítás elérhetőbbé tételének indoklása ugyanazt a kettős célt követi, mint a szóban forgó szintetikus értékpapírosítási szerződés, vagyis a jelen indítvány 55–61. pontjában kifejtett kettős célt.

78. Következésképpen, noha az értékpapírosításokra vonatkozó uniós rendelkezések nem zárják ki, hogy az alapügyben szóban forgó ügyletek a 2006/112 irányelv 135. cikkének (1) bekezdése alá tartozó ügyleteknek minősüljenek, úgy tűnik, hogy e rendelkezés f) pontja alá tartoznak. A jelen indítvány 63. és 71. pontjában kifejtett okokból úgy vélem, hogy az alapügyben szóban forgó ügyleteknek csak az egyik része tartozik a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontja alá, míg a másik része – a hitelkockázat átruházása, amely az ügylet egyenrangú, de lényeges részének tekinthető – az említett bekezdés f) pontjának hatálya alá tartozhat. Az, hogy ez utóbbi rendelkezés alkalmazható-e az érintett ügyletre, nem képezi a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdés tárgyát, így nem képezi a jelen eljárás tárgyát.

3. Teleologikus értelmezés

79. A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése b) pontjának teleologikus értelmezését az e cikkben[70] szereplő adómentességek szigorú értelmezése követelményének a „hitelnyújtás” kifejezés tág értelmezésének a mérlegelésével kell kezdeni.[71] Ez utóbbi értelmezés a 2006/112 irányelv adóalanyok egyenlő bánásmódjának a biztosítására irányuló céljából ered.[72]

80. A 2006/112/EK irányelv preambuluma nem fejti ki azokat az okokat, amelyek az uniós jogalkotót a pénzügyi szolgáltatások, köztük a hitelnyújtás adómentessé tételére késztették.

81. A Bíróság a hatodik irányelv 13. cikke B. részének d) pontjával (jelenleg a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének c) pontjával) kapcsolatban már megállapította, hogy a pénzügyi ügyletek adómentességének célja az adóalap és az adó alól mentesítendő összeg meghatározásával kapcsolatos nehézségek enyhítése,[73] valamint a fogyasztói hitelek költségei növekedésének elkerülése.[74] A 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdése b) pontjának célja – analógia útján – az adóalap és az adó alól mentesítendő összeg meghatározásával kapcsolatos nehézségek enyhítése, valamint a finanszírozás költségeinek csökkentése. A jelen ügyben a csökkentés kérdését illetően továbbra is az a kérdés, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján végrehajtott ügylet valóban csökkentené-e az értékpapírosítást kezdeményező által megszerzett hitel költségét.

[70] Lásd a fenti 43. pontot.

[71] Lásd a fenti 47. pontot. Lásd még: 2020. december 17-i FRANCK ítélet (C-801/19, EU:C:2020:1049, 35. pont).

[72] Lásd különösen: 2019. május 15-i Vega International Car Transport and Logistic ítélet (C-235/18, EU:C:2019:412, 44. és 45. pont).

[73] Amint arra Szpunar főtanácsnok rámutatott, a jogirodalomban általánosan elfogadott, hogy ezeket a kizárólag pénzügyi műveletekre irányuló szolgáltatásokat nehéz megadóztatni, tekintve az adóalap meghatározásának nehézségét (lásd: Volkswagen ügyre vonatkozó indítvány, C-153/17, EU:C:2018:305, 80. pont).

[74] 2007. április 19-i Velvet & Steel Immobilien ítélet (C-455/05, EU:C:2007:232, 24. pont).

82. Először is, ami az adóalap meghatározásával kapcsolatos nehézségekre vonatkozó célkitűzést illeti – amelyre az adóhatóság a tárgyaláson hivatkozott –, e meghatározás nem okoz nehézséget, mivel a szóban forgó két összeg – a szintetikus értékpapírosító által fizetett előleg és a követelésekből származó bevétel – különbözete objektíven megállapítható. A szóban forgó ügylet tehát nem felel meg az első célkitűzésnek.

83. Másodszor, a hitelnövelés vagy -csökkentés elkerülésének kérdésével kapcsolatban továbbra is kérdés, hogy a szintetikus értékpapírosítási szerződés alapján végrehajtott ügylet ténylegesen csökkentené-e az értékpapírosítást kezdeményező által megvásárolt hitelköltséget. Álláspontom szerint, bár az értékpapírosítás olyan eszköz, amely több lehetőséget teremthet a bankok számára a finanszírozás biztosítására, portfóliójuk diverzifikálására, vagy lehetővé teszi számukra a kockázatkezelést, erősen kétséges, hogy ténylegesen csökkenti-e a finanszírozás költségeit, mivel az ilyen ügylet a kockázatnak az értékpapírosítást kezdeményezőről a szintetikus értékpapírosítóra történő átruházásával jár. Az ilyen kockázatátruházás azonban elvileg költségekkel jár, amelyek valószínűleg vagy csökkentik a szintetikus értékpapírosító által fizetett összeget és/vagy növelik az értékpapírosítást kezdeményező által a bevétel formájában teljesített kifizetést. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata az ilyen ténybeli elemzés elvégzése annak megállapítása céljából, hogy a szóban forgó ügylet ténylegesen csökkenti-e a finanszírozás költségeit, és hogy megvalósul-e a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott cél.

84. Következésképpen úgy vélem, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló ügylet nyilvánvalóan nem tartozik a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, „hitelnyújtásra” vonatkozó, héamentes pénzügyi ügyletek közé. Ugyanakkor lehetséges, hogy az ilyen ügylet más rendelkezések, például az említett bekezdés f) pontjának hatálya alá tartozik, tekintettel a kockázatkezelésnek a szintetikus értékpapírosító által biztosított lényeges elemére.

V. Végkövetkeztetés

85. Azt javaslom, hogy a Bíróság a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést a következőképpen válaszolja meg:

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az abban a hitelnyújtásra, -közvetítésre és -kezelésre vonatkozó ügyletekre előírt adómentesség nem vonatkozik az alapügyben szóban forgó azon szintetikus értékpapírosítási szerződés keretében nyújtott szolgáltatásokra, amelyben a szintetikus értékpapírosító vállalja, hogy az értékpapírosítást kezdeményező részére előleget fizet cserébe azért, hogy e szerződés időtartama alatt hozzájusson a főadósnak nyújtott kölcsön főösszegével kapcsolatos követelésekből származó bevételhez, mivel a b) pont nem vonatkozik az értékpapírosítást kezdeményező által a szintetikus értékpapírosítóra átruházott hitelkockázatra, amely ezen ügylet lényeges részét képezi, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni.